

Geheimen van de Deventer begraafplaats

Waarom is er in 1999 niets gedaan met deze informatie van de beheerder?

Inleiding

De weduwe Wittenberg werd op 1 oktober 1999 begraven op de RK-begraafplaats te Deventer, in het graf waar haar man bijna drie jaar eerder te ruste was gelegd.

Op 18 oktober 1999 werd de beheerder van deze begraafplaats op zijn werk door de politie ondervraagd.

Doordat de weduwe sinds het overlijden van haar man dagelijks de begraafplaats bezocht, was er regelmatig contact tussen de weduwe en deze beheerder. Langzamerhand ontstond er een vertrouwensband, waarbij de weduwe ook persoonlijke en vertrouwelijke zaken aan de beheerder vertelde.

Door tussenkomst van zijn vroegere werkgever nam deze beheerder, die inmiddels met pensioen was, in 2006 contact op met Maurice de Hond. Daaruit vloeide een gesprek voort op 25 augustus 2006, in het kantoor van de nieuwe beheerder van de begraafplaats. Aanwezig waren de voormalige beheerder, zijn ex-werkgever en Maurice de Hond.

De weduwe en de klusjesman

In het gesprek vertelde de oud-beheerder o.a. het volgende (zie bijlage A):

- De weduwe was in feite bang voor Michaël de J. Ze wist dat hij door haar man behandeld was en dat hij agressief kon zijn.
- Op de dag van de moord vertelde zij de beheerder dat zij Michaël wilde aankondigen dat hij uit het testament zou gaan. Daar zag ze erg tegenop. De beheerder zei haar toen: “Zorg dan dat de politie erbij is, of iemand anders.” Daarna ging de weduwe weg. Die avond werd ze vermoord.
- De volgende ochtend, vrijdagochtend om 8 uur, stond Michaël bij het hek van de begraafplaats. (De weduwe is pas op zaterdag vermoord gevonden. Michaël zegt de dinsdag erna bij de politie dat hij dan pas voor het eerst van de moord hoort.) Volgens de beheerder zei Michaël toen: “Mevrouw Wittenberg is vermoord met zeven messteken

Op 18 oktober 1999 is de beheerder op de begraafplaats verhoord door twee rechercheurs. Tijdens dat verhoor deed hij verslag van het bovenstaande. Toen hij vertelde dat hij de ochtend na de moord van Michaël de J. had gehoord dat de weduwe vermoord was, gaven de rechercheurs aan dat zij daar niets mee konden, als hij de kleding van de man niet exacter kon beschrijven. Daarna gingen de rechercheurs weg. De beheerder heeft nooit het uiteindelijke proces-verbaal van dit verhoor gezien, laat staan ondertekend.

Door dit gedrag van de politie en het feit dat er met zijn informatie niets werd gedaan, is de beheerder erg angstig geworden, zowel voor de politie als voor Michaël de J. Hij wilde niets meer met deze zaak te maken hebben.

Nadat het mogelijke daderschap van Michaël weer in de publiciteit kwam, heeft o.a. de ex-werkgever van de inmiddels gepensioneerd beheerder er bij hem op aangedrongen zijn informatie aan Maurice de Hond te melden. Dat is uiteindelijk gebeurd op 25 augustus jl. Zelfs toen nog bleek deze ex-beheerder angstig te zijn, als gevolg van de manier waarop hij met zijn informatie in oktober 1999 door de politie was behandeld. Angst voor de politie én voor Michaël de J.

Zijn verklaring over de gebeurtenissen op de dag van de moord en de dag erna is op schrift gesteld en ondertekend door hem zelf en door de twee andere aanwezigen, zijn ex-werkgever de heer A.N. Scholten en Maurice de Hond.

Weggemoffelde informatie

In het tactisch journaal is de samenvatting aangetroffen van het gesprek dat de rechercheurs op 18 oktober 1999 met deze beheerder hebben gevoerd.

Eind augustus 2006 is aan deze beheerder de tekst van dit tactisch journaal voorgelegd. De beheerder geeft aan dat die tekst absoluut niet het gesprek dekt dat hij op 18 oktober 1999 heeft gevoerd (zie bijlage B). Een deel van de door hem verstrekte (belangrijke) informatie is niet vermeld. Een ander deel is op een gemaskeerde manier weergegeven. En waar de beheerder zeker wist dat het Michaël betrof, staat in het stuk dat het om een onbekende man ging. Bovendien staat er informatie in die niet door de beheerder is verstrekt.

Omdat het volledige proces-verbaal zich niet in het dossier van mr.G.J. Knoops bevond, is dit bij het OM opgevraagd. Inmiddels heeft het OM het stuk alsnog aangeleverd. En dan blijkt dat dit proces-verbaal van vijf pagina's niet door de beheerder is ondertekend. De beschrijving in het tactisch journaal dekt weliswaar de inhoud van het proces-verbaal, maar niet hetgeen de beheerder zegt wel degelijk te hebben verklaard.

Het zwarte etui

Doordat de recherche op 18 oktober 1999 zo duidelijk negeerde dat Michaël de volgende dag tegen de beheerder had gezegd dat de weduwe vermoord was, heeft de beheerder de volgende informatie niet meer verstrekt aan de politie. Het betreft het bezoek van Michael aan de begraafplaats in het bezit van een zwart etui. Dit is wat de beheerder aan Maurice de Hond en aan zijn ex-werkgever hierover vertelde. (De ex-werkgever verklaarde dat hij dit al enkele keren eerder van de beheerder had gehoord.)

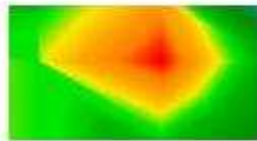
“Kort na de begrafenis van de weduwe, vermoedelijk op 5 of 6 oktober, kwam Michaël op de begraafplaats. Hij had een zwart etui onder zijn arm. De grootte was ongeveer A4. Hij ging naar het graf. Later stond hij ergens anders te bellen en toen verliet hij de begraafplaats zonder dit etui. Ik ben naar het graf gelopen en heb daar gekeken. De stenen afdekplaat lag erop, maar de steen met de tekst was nog niet in zijn uiteindelijke versie. Aan de zijkant van de grafsteen zag ik ruimte, waarvan ik denk dat Michaël het zwarte etui erin heeft geplaatst. Gezien de omvang van het etui zou het best eens het moordwapen hebben kunnen bevatten”.

Maurice de Hond vroeg toen aan de ex-beheerder of hij in aanmerking wilde komen voor de beloning. Hij antwoordde ontkennend en zei dat hij zich verplicht voelt ten opzichte van de weduwe, maar dat hij wel bang is voor eventuele persoonlijke gevolgen.

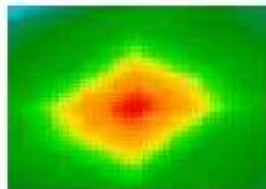
Gezien de stelligheid van deze verklaring en het feit dat de beheerder het verhaal in het verleden vaker had verteld, heeft Maurice de Hond gezocht naar de beste specialisten om met behulp van apparatuur vast te stellen of er direct onder de grafsteen een mes zou kunnen liggen. Op 20 september 2006 hebben twee medewerkers van het bedrijf OKM uit de omgeving van Leipzig, een uitvoerig onderzoek op de begraafplaats in Deventer uitgevoerd. In bijlage D staat het rapport. De uitkomst van het onderzoek is dat er inderdaad op de aangegeven plek onder de grafsteen een metalen voorwerp van vermoedelijk 20 centimeter lang is aangetroffen.

Om vergissingen uit te sluiten is ook bij de graven rondom dat van de weduwe Wittenberg naar metalen voorwerpen gezocht. Behoudens steunijzers in de hoeken van de grafstenen is er geen voorwerp gevonden, zoals onder de grafsteen van de weduwe. Ook is op de begraafplaats bij een graf met een min of meer loshangende grafsteen, boven het graf een test uitgevoerd om te zien hoe een Global-mes door de apparatuur wordt herkend. Deze test is uitgevoerd met een GF-8 mes. Uit de analyse blijkt dat hoewel het visuele beeld behoorlijk overeenkomt, het voorwerp onder de grafsteen wat groter lijkt.

Metaal in graf weduwe

Metaal in testgraf

Noch de beheerder, noch de heer Scholten, noch Maurice de Hond hadden kennis van het feit dat koks en verzamelaars van messen bij vervoer van hun messen die dragen in een speciaal voor dat doel (zwart) etui. Een etui dat wat groter is dan een A4. In bijlage E treft u het aan.

N.B. Uit angst wilde de beheerder het verhaal over het mes niet op papier zetten. Zijn ex-werkgever A.N. Scholten, die zowel eerder als op 25 augustus 2006 dit verhaal heeft gehoord, heeft het wel op papier vastgelegd. In bijlage C treft u die verklaring aan.

Bijlage A: Verklaring ex-beheerder RK-Begraafplaats dd. 25 augustus 2006.

Verklaring van

Afgelegd in aanwezigheid van M.

A

Op 18 oktober 1999 heb ik een verklaring afgelegd bij de politie inzake de moord op weduwe Wittenberg. Ik kende haar goed, omdat ze vrijwel dagelijks naar het graf van haar man kwam en ik sprak vaak met haar.

Hierover wil ik het volgende verklaren:

Ik sprak heel vaak met mevrouw Wittenberg als ze het graf van haar man bezocht. We lachten en huilden samen. We voerden gesprekken waarbij ze vertrouwelijk werd.

Mevr. Wittenberg was in feite bang voor Michael. Rondom het testament heeft ze me het nadrukkelijk gezegd. Hij was behandeld door haar man en hij kan agressief zijn. .

Er zijn vlak voor de moord meerdere gesprekken geweest over het verlengen van de grafrechten. Dat heb ik voor haar geregeld, samen met de heer Scholten. Daar was ze heel dankbaar voor.

Op de dag van de moord vertelde ze me dat ze Michael wilde gaan vertellen dat hij uit het testament zou gaan. De weduwe vertelde me dat ze dat heel zwaar vond om te doen. Ik heb haar nog gezegd, zorg dan dat de politie erbij is of iemand anders.

De weduwe zei mij dat ze er over na zou denken. Toen ging ze weg.

De volgende ochtend, dus 24 september 1999, om ongeveer 8 uur, stond Michael er ineens. Hij zei mij "Mevrouw Wittenberg is vermoord met 7 messteken". Ik was zeer overrompeld. Ik zei "Goh wat jammer" en toen liep hij weg.

Ik heb het o.a. die ochtend ook tegen de heer Scholten en tegen de heer Ras gezegd. We waren er allemaal kapot van.

Toen ik in oktober door de politie verhoord ben heb ik dit allemaal verteld.

Van de angst om over het testament te praten en dat ik de klusjesman de volgende ochtend bij de poort heb gezien.

De politie zei toen "daar kunnen we niets mee als u hem niet beschrijven kan", en toen was het gesprek afgelopen..

Ik denk dat de heer Ras die vrijwel tegelijkertijd is verhoord dat ook heeft gezegd.

Daarna heeft de politie nooit meer met me gesproken.

Dit is de waarheid, en ik onderteken dit in de aanwezigheid van de beide getuigen, die dit ook ondertekenen.

Deventer, 25 augustus 2006

H M. A

Bijlage B: Het tactisch journaal.

[Opm.: de afkorting 'SO' staat voor: 'het slachtoffer']

357 JB/Esh 991018 13.50

Gehoord: (

Hij is de onderhoudsman van de RK begraafplaats. Hij kent SO heel goed, sprak heel vaak met haar. SO kwam er dagelijks. Heeft gezien dat er met kerst 1997, een graftak op graf van Willem lag. Heeft niet gezien wie deze er neer heeft gelegd. SO was onstemt over die tak. Ongeveer veertien dagen later had SO verteld dat ze wist wie de legger van deze tak was. Ze had geen naam genoemd. Het was een patient geweest van Wittenberg.

Drie weken voor overlijden man had SO verteld dat de grafrechten verlengd moesten worden. Dit wilde ze graag. Getuige had dit geregeld voor haar. Ze had nu de grafrechten voor 80 jaar.

Boekhouder Steverink uit Raalte weet hier meer van. Ze had toen verteld dat ze er nog lang van wilde genieten. Een week voor haar overlijden had getuige tegen mevrouw gezegd dat het geregeld was. Hij heeft SO op 23 september voor het laatst gezien en gesproken. SO bedankte hen toen voor het goed onderhouden van het graf van Willem. Dit was omstreeks 12.30 uur. Diezelfde dag omstreeks 11.15 uur a 12.15 uur had er een vreemde man op het kerkhof gelopen.

Hij had wat op het kerkhof rond gelopen. Hij is ook langs het graf van Wittenberg gelopen. Toen mevrouw Wittenberg even later de begraafplaats op kwam, was de man plotseling weg. SO was altijd alleen op de begraafplaats, behalve een tijd terug was er een man bij haar geweest. (1998). Deze man was er weer geweest de donderdag na de begrafenis van SO. Hij was bij het kruis geweest en had daar staan bellen, was toen naar getuige toe gekomen en had toen bij het graf van SO gekeken. Hij wilde weten wie de grafsteen had verwijderd en zou het zelf wel verder regelen. Nadat getuige tegen de man had gezegd dat zij op een rare manier aan het eind was gekomen, had de man gezegd:

ZE HEBBEN HAAR EERST GEPROBEERD DE BOTTEN TE BREKEN, TOEN TE

WURGEN EN TOEN DAT NIET GELUKT WAS, HEEFT MEN HAAR DOOD GESTOKEN.

Getuige vond dat een rare uitspraak. Hij had dit verteld zonder enige emotie. De man had tegen geuige gezegd dat ze elkaar nog wel weer spraken en dat hij hoopte dat de dader gauw gepakt werd. Getuige was ervan uitgegaan dat het familie was en vond het heel raar dat de man zo'n uitspraak deed. De dinsdag erop had dezelfde man gevraagd of er witte rozen op het graf mochten staan, want SO hield daar zo van. Getuige vond dat vreemd want er stonden altijd rode rozen bij het graf. Vrijdag 15 oktober was de man er weer met een vrouw. Ze hadden de bloemen van het graf verwijderd en het graf schoongemaakt. Volgens getuige was de man geweest met een kleine zwarte auto en een keer met een kleine rode auto. SO had vaak een paraplu bij zich, te weten een rode met witte strepen, normaal model en soms een klein model, volgens getuige een rode.

Signalementen opgemaakt van genoemde personen. Tevens verklaring opgemaakt.

Reactie van de beheerder op deze weerslag van het gesprek in het proces-verbaal:

"Het rammelt aan alle kanten."

- Waar in eerste instantie gesproken wordt over 'een man', is dat mogelijk een familielid van mevrouw Wittenberg geweest. Men haalt een familielid en de 'pleegzoon' door elkaar.
- Na "SO was altijd alleen...", is 'de man' met zekerheid, volgens de beheerder, de pleegzoon van mevrouw Wittenberg geweest.
"De man was er weer geweest... enz." is uit zijn verband gehaald tot en met de laatste zin: "...op een rare manier aan het eind was gekomen had de man gezegd".
- Over botten breken is niet gesproken.
- Vanaf: "De dinsdag er op..." t/m "...rozen bij het graf" is niet door de beheerder gezegd.
- Over een zwarte auto en een rode auto is niet gesproken.

De beheerder benadrukt dat hij Michaël, ook bekend als 'de pleegzoon' of 'de klusjesman', heel goed kent. Samen met mevrouw Wittenberg, of ook wel alleen, zag hij hem dikwijls op de begraafplaats.

L

Verklaring Albertus Nicolaas Scholten, geb.19-12-1929 te Den Haag, woonachtig in Diepenveen, Hemeltjenskampweg 15,7431 CB. gehoord hebbende uit de mond van () het navolgende:

"Kort na de begrafenis van weduwe Wittenberg, ik denk op 5 of 6 oktober 1999 zag ik Michael de J. de begraafplaats opkomen met een kleine zwarte etui in zijn hand."
"Hij ging naar het graf van de weduwe en Dr Wittenberg, waar wel de stenen afdekplaat op lag, maar nog niet de steen met tekst."

"Nadat hij nog even ergens in een hoekje stond te telefoneren ,verliet hij de begraafplaats zonder dit zwarte etui."
"Ik ben naar het graf gegaan en zag dat er een soort kleine ruimte was, waaronder wellicht het zwarte etui is gelegd."

"Nadat de steen met tekst op de stenen afdekplaat is gelegd is zonder beschadiging van beide niet meer te zien of het zwarte etui eronder ligt en wat zich in dat etui zou kunnen bevinden."

Aldus verklaard op 2 oktober 2006-10-02

Door: Alb.N.Scholten

Investigation of the grave on the 20th of September 2006

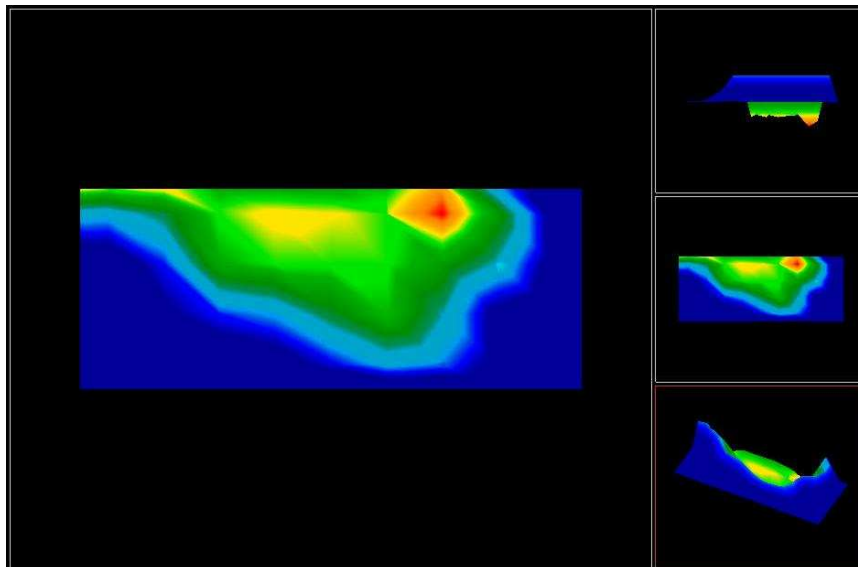
The investigation was very problematic because of the construction style of the grave. There were metallic corners to stabilize the grave. On top of the grave - in the upper part - there were metallic letters. We had to avoid all those parts because it is not possible to detect metal parts underneath other metals. Finally there was a very limited space available on the bottom part of the grave to scan (see image).

We used two different detectors to scan the grave, one PI metal detector and one detector with imaging capabilities. Both detectors reacted on the bottom part of the grave which indicates the existence of some metal. We also did some further tests on different graves to compare the reactions on those graves with the target grave. There were no such signals on other graves.

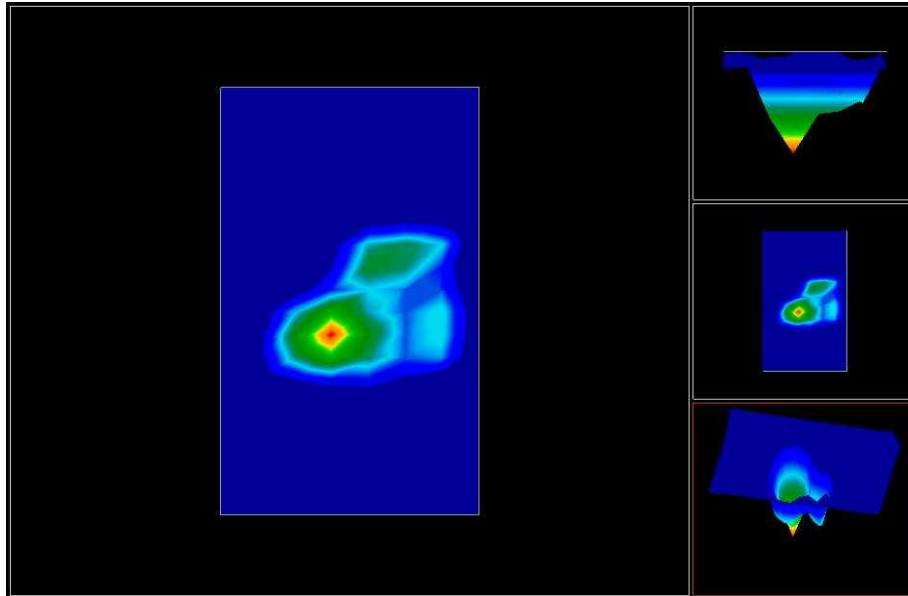
We also scanned the surrounding environment and found some metallic waste. So it is not excluded that the detected metal signals of the grave comes from a piece of metallic waste. The next figure shows a graphical representation of the scanned area, the lower part of the grave.

The red parts are symbolic for any kind of metal signal.

It is not possible to give further information about the exact size, type or material of the target because the detectors weren't able to discriminate exactly. There might be influences caused by the surrounding metal parts (metallic corners, metallic letters).

We did some separate testing on a gravestone where we put an approx. 20 cm long knife under it. The next picture shows the result. We scanned almost the whole gravestone.
Here we can see a detailed scan of the metal target with less interferences. There were no metallic letters nor metallic corners.

Bijlage E: Zwart etui.

Getuige beschrijft het zwarte etui als ongeveer ter grootte van een A4 en met een rits eromheen. Die beschrijving lijkt op het etui dat messenverzamelaars en koks gebruiken om een aantal messen te vervoeren. Hieronder een foto van een dergelijk etui met daarnaast als referentie een A4-publicatie.

Het is dus niet zeker of het een dergelijk etui is, laat staan een Global-etui, maar het etui aan de rechterkant voldoet wel aan de beschrijving. Opmerkelijk is ook, dat Maurice de Hond - net als de beheerder en de heer Scholten - nooit van het bestaan van zulke etuis heeft geweten. Pas toen De Hond er een vriend over vertelde, met de beschrijving die de beheerder had gegeven, viel ineens het kwartje: "Zulke specifieke etuis bestaan inderdaad, die zijn bij messenverzamelaars en bij koks in gebruik" werd hem gezegd.

